

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VAN EEN BOUWLOCATIE TE ANNERVEENSCHekANAAL.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2010);
Toetsing Flora- en faunavet van een bouwlocatie te Annerveenschekanaal.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen,
in opdracht van Megahome BV.*

in opdracht van:

MEGAHOME B.V.

contactpersoon:

MVR. S. SCHULZ

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV

Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 email: info@burobakker.nl

Projectleiding:

Ir. M.S. Van Kerckvoorde

Veldwerk en rapportage:

Ing. T. Wiersma

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET.....	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET.....	1
1.4	NATUURBESCHERMINGSWET.....	3
1.5	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE.....	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA.....	4
2.3.1	Vogels.....	4
2.3.2	Zoogdieren.....	5
2.3.3	Amfibieën, Vissen en Reptielen.....	5
2.3.4	Ongewervelden.....	5
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET.....	6
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN.....	6
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP.....	6
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE MAATREGELEN.....	6
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	7

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Ten behoeve van het opstellen van het uitwerkingsplan voor de toekomstige woningbouwlocatie "Annerveenschekanaal fase 2", is Buro Bakker gevraagd een quickscan uit te voeren naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden in het plangebied. Men is voornemens er een vijftal woningen te bouwen. Er zal daarnaast een watergang gegraven worden, die aansluit op het kanaal die de noordoostkant van het plangebied begrenst (figuur 1). Een watervoerende, kleine sloot zal worden gedempt.

Figuur 1: Het plangebied waarbinnen de werkzaamheden plaats zullen vinden is met rode lijnen aangegeven. (bron: Google Earth) De inzet toont de plannen, waarbij fase 2 donkergroen gekleurd is.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet. Op maandag 4 mei 2010 is een ecologische verkenning uitgevoerd. Daarbij is gelet op beschermde flora en fauna. Er zijn daarnaast inschattingen gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten op basis van de terreinkenmerken.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nesten van roofvogels, uilen, aan menselijke bebouwing gebonden soorten en

enkele kolonievogels zijn jaarrond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 NATUURBESCHERMINGSWET

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn beide verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd en zijn sommige diersoorten opgenomen met een veel strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten. Voor vogels betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien. Daarnaast zijn in het kader van de Vogelrichtlijn speciale beschermingszones aangewezen, waarin populaties van sommige vogelsoorten extra worden beschermd. Deze speciale beschermingszones, de Vogelrichtlijngebieden, vormen samen met de Habitatrichtlijngebieden het Natura 2000 netwerk. Dit is een Europees netwerk van natuurgebieden. Nederland telt in totaal 162 van dergelijke gebieden. De officiële aanwijzing tot Natura 2000 gebieden is inmiddels in gang gezet. De bescherming van de Natura 2000 gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000 gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Het onderzoeksgebied behoort niet tot een Natura 2000-gebied. Op ongeveer zeven kilometer afstand liggen de Natura 2000-gebieden "Zuidlaardermeergebied" en "Drentsche Aagebied". De afstand tot deze gebieden is dermate groot dat nadelige effecten op de natuurwaarden ervan kan worden uitgesloten. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet is derhalve niet aan de orde.

1.5 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en heeft tot doel om de natuurwaarden in het land te stabiliseren. De EHS bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied valt echter niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (figuur 2). Toetsing aan de EHS is daarom niet aan de orde.

Figuur 2: Ligging van de EHS (groene begrenzing) ten opzichte van de onderzoekslocatie (rode stip).
(Bron: website ministerie van LNV)

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het plangebied bevindt zich aan de Polderweg in het lintdorp Annerveenschekanaal. Het perceel is momenteel in gebruik als paardenweide. Links ervan ligt een nieuwbouwwijk (fase 1 van dit project), rechts ervan een recentelijk aangelegd recreatieterrein met een voetbalveldje en wat struikgewas. De zuidwestkant van het perceel wordt begrensd door een kleine, watervoerende sloot. Aan de noordoostkant van het perceel bevindt zich een kanaal dat door het hele dorp voert.

Figuur 2: Impressie van het plangebied.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

In het plangebied zijn algemeen voorkomende soorten aangetroffen die wijzen op voedselrijke en vrij natte omstandigheden. Het gaat om Pinksterbloem, Pitrus, Zevenblad, Smeerwortel, Grote brandnetel, Paarse en Witte dovenetel, Akkerdistel, Duizendblad, Scherpe boterbloem, Fluitenkruid, Smalle en Brede weegbree, Ridderzuring, Veldzuring, Kleine veldkers en paardenbloem. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden hier ook niet verwacht. Alle plantensoorten die tijdens het veldonderzoek in het plangebied werden aangetroffen zijn algemeen en worden niet door de Flora- en faunawet beschermd.

2.3 FAUNA

Op basis van het aangetroffen biotoop kan een aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied worden verwacht. Hieronder wordt de aangetroffen en verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen vogels aangetroffen. In de directe omgeving van het plangebied werden Grasmus, Graspieper, Vink, Fitis, Zwarte roodstaart, Boerenzwaluw, Spreeuw en Wilde eend aangetroffen. Van deze soorten kunnen Wilde eend en Graspieper als broedvogel in het plangebied aangetroffen worden, vooral in overhoekjes waar de vegetatie wat hoger is. Daarnaast kunnen er in het struikgewas direct naast het plan-

gebied soorten als Grasmus, Vink en Fitis, maar ook Zwartkop, Heggenmus, Winterkoning, Zanglijster en Merel broeden. Jaarrond beschermde nesten komen niet voor in het plangebied. Ook andere vogels zijn op dit moment niet broedend in het plangebied aanwezig.

2.3.2 ZOOGDIEREN

In het plangebied zijn alleen algemeen voorkomende soorten te verwachten. Het gaat hierbij om Veldmuis, Aardmuis en Mol. Deze soorten zijn licht beschermd (tabel 1 Flora- en faunawet). Andere soorten hebben enige mate van dekking nodig in de vorm van struikgewas, dat in het plangebied ontbreekt. Daarnaast is in de slootkant een dode Muskusrat aangetroffen. Deze soort is in Nederland niet beschermd. Voor strikter beschermde soorten ontbreekt geschikt biotoop. Het plangebied is niet geschikt als belangrijk foerageergebied voor vleurmuizen. Er is in de directe omgeving ruim voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar. Ook worden geen belangrijke vliegroutes door het plangebied verwacht. Lijnvormige landschapselementen ontbreken. De vaart die langs de noordwestzijde van het plangebied loopt, voert voor een groot deel door bebouwd gebied. Deze aanliggende bebouwing zorgt voor een dusdanig grote lichtverstoring dat het onwaarschijnlijk is dat de vaart van grote betekenis is als vlieg- of foerageerroute voor Water- of Meervleermuizen.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

Het plangebied is geschikt voor Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Deze soorten kunnen in het voortplantingsseizoen in het slootje aangetroffen worden. Buiten deze periode leven deze soorten op het land. Het zijn algemeen voorkomende soorten die in Nederland licht beschermd zijn (tabel 1 Flora- en faunawet). Strikter beschermde amfibieën komen in deze sloot niet voor, daarvoor ontbreekt geschikt biotoop. Ook beschermde vissen komen niet voor in de sloot. De sloot is hiervoor te ondiep en een goede onderwatervegetatie ontbreekt.

Ook in het kanaal komen geen beschermde vissen voor (bron: Vissenatlas Groningen en Drenthe). Voor strikter beschermde amfibieën is het kanaal eveneens niet geschikt.

Reptielen komen niet voor in het plangebied. Ook voor deze soorten ontbreekt geschikt biotoop.

2.3.4 ONGEWERVELDEN

In het plangebied zullen alleen algemene insectensoorten voorkomen. Uit verspreidingsgegevens is bekend dat in de directe omgeving Groene glazenmaker (tabel 3 Flora- en faunawet) voorkomt. Deze soort heeft echter Krabbenscheer nodig voor de voortplanting, en deze plant ontbreekt in de sloot in het plangebied. Ook voor andere beschermde soorten ontbreekt geschikt biotoop, en hun voorkomen kan op basis daarvan worden uitgesloten.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Alleen de soorten die het onderzoeksgebied in gebruik hebben als vaste verblijfplaats of groeiplaats zijn hierin opgenomen.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Tab 1	Tab 2	Tab 3
Zoogdieren	Mol (<i>Talpa europaea</i>)	A	X		
	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	A	X		
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	A	X		
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	A	X		
	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	A	X		
	Kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>)	A	X		

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde soorten. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig (geschikt biotoop), B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming.

Daarnaast zijn alle broedvogels strikt beschermd. Verstoring van broedende vogels is niet toegestaan.

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zullen mogelijk Aardmuis, Veldmuis en Mol worden gedood en/of verstoord. Hetzelfde geldt voor Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Al deze soorten behoren tot tabel 1 van de Flora- en faunawet. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is niet in het geding.

Wanneer er gewerkt wordt tijdens het broedseizoen, kunnen mogelijk nesten van Wilde eend en Graspieper worden vernietigd. Daarnaast kunnen tijdens de werkzaamheden broedvogels verstoord worden die in het struikgewas buiten het plangebied broeden. Alle broedvogels genieten een strikte bescherming, en verstoring van een broedende vogel is niet toegestaan.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE MAATREGELEN

Om te voorkomen dat broedvogels verstoord worden, moet buiten het broedseizoen met de werkzaamheden gestart worden. Hierdoor zullen vogels zich niet vestigen in of in de directe omgeving van het plangebied. De vegetatie in het plangebied zelf moet voor het broedseizoen kort worden gehouden om vestiging van vogels te voorkomen.

Voor soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling, schade aan deze soorten hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten, en alle andere planten- en diersoorten is de zorgplicht wel van toepassing (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen (mitigatie). Het dempen van de sloot moet buiten het voortplantingsseizoen van amfibieën (maart tot augustus) plaatsvinden. Om het plangebied buiten het voortplantingsseizoen ongeschikt te maken als landbiotoop voor de soorten, moet de vegetatie in het plangebied kort worden gehouden.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Er komen in het plangebied geen strikt beschermde soorten voor.

Op dit moment zijn geen broedvogels in het plangebied aanwezig. Waarschijnlijk zijn er wel broedvogels in het struikgewas direct naast het plangebied aanwezig. Bovendien is het plangebied geschikt voor nesten van Wilde eend en Graspieper. Er zal daarom rekening gehouden moeten worden met het broedseizoen (globaal van eind maart tot eind augustus). Werkzaamheden tijdens het broedseizoen van dit jaar zijn niet toegestaan. De werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen gestart zijn en de vegetatie in het plangebied moet voor het broedseizoen gemaaid of begraasd worden. Dit om te voorkomen dat broedvogels zich vestigen in of in de directe omgeving van het plangebied.

Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander zijn licht beschermd. Voor schade aan deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3 & 3.3) is voor deze soort wel van kracht. In het kader van deze zorgplicht moet de sloot buiten het voortplantingsseizoen van amfibieën (begin maart tot augustus) worden gedempt. Buiten het voortplantingsseizoen kan het landbiotoop ongeschikt worden gemaakt door het gras zeer kort te houden. Dit vindt op dit moment plaatst door beweiding met paarden. Wanneer er niet begraasd wordt, zal er gemaaid worden.